

DÔVODOVÁ SPRÁVA

A. Všeobecná časť

Dôvodom predloženia návrhu nariadenia vlády Slovenskej republiky, ktorým sa vyhlasuje chránený areál Horný tok Výravý (ďalej len „návrh nariadenia vlády“), je splnenie požiadavky vyplývajúcej z čl. 4 ods. 4 smernice Rady 92/43/EHS z 21. mája 1992 o ochrane prirodzených biotopov a voľne žijúcich živočíchov a rastlín (Ú. v. ES L 206, 22.7.1992; Mimoriadne vydanie Ú. v. EÚ, kap. 15/zv. 2) v platnom znení (ďalej len „smernica 92/43/EHS v platnom znení“), podľa ktorého členské štáty určujú lokality uvedené v zozname lokalít európskeho významu ako osobitné chránené územia a stanovujú priority v oblasti ochrany a potrebné opatrenia, najneskôr do šiestich rokov. Tento proces je potrebné urýchliť aj vzhľadom na konanie o porušení zmlúv vedené zo strany Európskej komisie (EK), ktoré sa týka nedostatočného vyhlasovania lokalít európskeho významu a stanovenia cieľov ochrany a opatrení na ich dosiahnutie (napr. v rámci programov starostlivosti) (konanie o porušení zmlúv č. 2019/2141 v štádiu formálneho oznámenia).

Na základe uvedeného ustanovenia vypracovala Štátna ochrana prírody Slovenskej republiky (ŠOP SR) návrh na vyhlásenie chráneného areálu (CHA) Horný tok Výravý, ktorý má zabezpečiť primeranú ochranu územia, ktoré je súčasťou európskej sústavy chránených území Natura 2000.

Súčasťou navrhovaného CHA Horný tok Výravý je územie európskeho významu s označením SKUEV0763 Horný tok Výravý, ktoré bolo zaradené do národného zoznamu území európskeho významu schváleného v roku 2011 vládou Slovenskej republiky a v roku 2013 EK. Podľa § 27 ods. 1 písm. b) zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon“) sa územím európskeho významu rozumie územie v Slovenskej republike tvorené jednou alebo viacerými lokalitami, ktoré sú zaradené v národnom zozname týchto lokalít obstaraným Ministerstvom životného prostredia Slovenskej republiky a prerokovaným s Ministerstvom pôdohospodárstva a rozvoja vidieka Slovenskej republiky. SKUEV0763 Horný tok Výravý bolo zaradené do výnosu Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky zo 14. júla 2004 č. 3/2004-5.1, ktorým sa vydáva národný zoznam území európskeho významu v znení opatrenia č. 1/2017 (ďalej len „výnos MŽP SR č. 3/2004-5.1“) a do vykonávacieho rozhodnutia Komisie č. 2013/22/EÚ zo 16. novembra 2012, ktorým sa prijíma šiesty aktualizovaný zoznam lokalít európskeho významu v alpskom biogeografickom regióne (Ú. v. EÚ L 24, 26.1.2013) (ďalej len „vykonávacie rozhodnutie 2013/22/EÚ“). Vykonávacie rozhodnutie 2013/22/EÚ bolo ďalej aktualizované a aktuálne je účinné vykonávacie rozhodnutie Komisie (EÚ) 2021/165 z 21. januára 2021, ktorým sa prijíma štrnástá aktualizácia zoznamu lokalít s európskym významom v alpskom biogeografickom regióne (Ú. v. EÚ L 51, 15.2.2021). Názov chráneného územia bol štandardizovaný rozhodnutím Úradu geodézie, kartografie a katastra Slovenskej republiky č. P-7022/2010 z 26.11.2010.

Výmera CHA Horný tok Výravý je 19,47 ha. Výmera súhlasí s výmerou uvedenou vo výnose MŽP SR č. 3/2004-5.1. Pre celý CHA Horný tok Výravý je navrhnutý druhý stupeň ochrany podľa § 13 zákona, ktorý zodpovedá stupňu ochrany, stanovenému vo výnose MŽP SR č. 3/2004-5.1. Ochranné pásmo CHA Horný tok Výravý sa nevyhlasuje.

CHA Horný tok Výravy je súčasťou Chráneného vtáčieho územia SKCHVU011 Laborecká vrchovina, ktoré bolo vyhlásené vyhláškou Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky č. 438/2009 Z. z., ktorou sa vyhlasuje Chránené vtáčie územie Laborecká vrchovina.

Účelom vyhlásenia navrhovaného CHA Horný tok Výravy je zabezpečenie priaznivého stavu predmetu ochrany CHA Horný tok Výravy, ktorým je jeden prioritný biotop európskeho významu Ls 1.3 Jaseňovo-jelšové podhorské lužné lesy (* 91E0) a biotopy štyroch druhov živočíchov európskeho významu kunka žltobruchá (*Bombina variegata*), bobor vodný/bobor eurázijský (*Castor fiber*), kobylka Štysova (*Isophya stysi*) a vydra riečna (*Lutra lutra*). Predmet ochrany súhlasí s predmetom ochrany vo výnose MŽP SR č. 3/2004-5.1 a s predmetom ochrany, ktorý eviduje aj Európska komisia pre SKUEV0763 Horný tok Výravy.

Ciele ochrany sú stanovené v projekte ochrany spracovanom ako podklad na vyhlásenie CHA Horný tok Výravy a sú rozpracované v programe starostlivosti. Program starostlivosti o CHA Horný tok Výravy je spoločne s projektom ochrany zverejnený na webovom sídle ŠOP SR na adrese <http://www.sopsr.sk/pochavyrava/>.

Územie navrhovaného CHA Horný tok Výravy je vymedzené slovným opisom hraníc, zoznamom parciel a mapovým vymedzením. Vyhlásenie CHA Horný tok Výravy nie je v rozpore s územnoplánovacou dokumentáciou platnou pre príslušné územie, v ktorej je navrhovaný CHA Horný tok Výravy hodnotený v súlade so záujmami ochrany prírody a nie sú identifikované žiadne stretы záujmov s cieľmi ochrany.

Zámer vyhlásiť CHA Horný tok Výravy bol v zmysle § 50 zákona oznámený Okresným úradom Prešov dňa 27. júla 2017. Pripomienky k zámeru vznesené zo strany dotknutých subjektov boli prerokované a zapracované do materiálu.

Návrh nariadenia vlády bude mať negatívny vplyv na rozpočet verejnej správy, ktorý je rozpočtovo zabezpečený. Predpokladané sú výdavky na označenie CHA Horný tok Výravy v zmysle zákona a vyhlášky Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky č. 170/2021 Z. z., ktorou sa vykonáva zákon č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov.

Predkladaný materiál je bez vplyvov na manželstvo, rodičovstvo a rodinu, podnikateľské prostredie, informatizáciu spoločnosti, služby verejnej správy pre občana a bez sociálnych vplyvov. Bude mať pozitívny vplyv na životné prostredie.

Návrh nariadenia vlády je v súlade s Ústavou Slovenskej republiky, ústavnými zákonmi, nálezmi Ústavného súdu Slovenskej republiky, medzinárodnými zmluvami a inými medzinárodnými dokumentmi, ktorými je Slovenská republika viazaná, zákonmi, ostatnými všeobecne záväznými právnymi predpismi a súčasne je v súlade s právom Európskej únie.

B. Osobitná časť

K § 1 a prílohe č. 1

Vyhlasuje sa CHA Horný tok Výravy. Súčasťou CHA Horný tok Výravy je územie európskeho významu SKUEV0763 Horný tok Výravy, ktoré bolo do národného zoznamu území európskeho významu zaradené výnosom MŽP SR č. 3/2004-5.1.

Vymedzuje sa územie CHA Horný tok Výravy prostredníctvom katastrálneho územia a príslušného okresu, ďalej sa uvádza výmera CHA Horný tok Výravy a kde je možné nájsť podklady, v ktorých je zakreslená hranica CHA Horný tok Výravy. Pre potreby praxe budú na Okresnom úrade Medzilaborce uložené grafické podklady, v ktorých je zakreslená hranica CHA Horný tok Výravy. Ďalším zdrojom informácií o CHA Horný tok Výravy a o vymedzení jeho hranice je Štátny zoznam osobitne chránených častí prírody a krajiny (ďalej len „štátny zoznam“), do ktorého sa podľa § 51 ods. 4 zákona zapíše CHA Horný tok Výravy po vyhlásení jeho ochrany. Štátny zoznam, ako aj výpisy z neho, sú verejnosti prístupné a sú uložené na príslušných orgánoch ochrany prírody. Zdrojom informácií je aj kataster nehnuteľností, keďže chránené územie je predmetom evidencie katastra nehnuteľností. V zmysle § 51 ods. 5 zákona okresný úrad na základe podkladov predložených Ministerstvom životného prostredia Slovenskej republiky vyznačí chránené územie v katastri nehnuteľností po jeho zápise do štátneho zoznamu. V katastri nehnuteľností bude CHA Horný tok Výravy evidovaný jednak v súbore geodetických informácií (zobrazením hranice, pričom platí, že vyznačením hranice sa nevytvára nová parcela), ako aj v súbore popisných informácií (kódom druhu chránenej nehnuteľnosti „103 chránený areál“). Spôsob vymedzenia hranice CHA Horný tok Výravy v prílohe č. 1 tvorí popisná časť, zoznam parciel a mapa CHA Horný tok Výravy. Ciele ochrany CHA Horný tok Výravy sú stanovené v projekte ochrany podľa § 54 ods. 13 zákona. Opatrenia na dosiahnutie cieľov ochrany CHA Horný tok Výravy a zásady využívania územia upravuje program starostlivosti o CHA Horný tok Výravy podľa § 54 ods. 5 zákona.

V súlade s požiadavkami na obsahové náležitosti všeobecne záväzného právneho predpisu, ktorým sa vyhlasuje územie európskeho významu za osobitne chránené územie v zmysle smernice 92/43/EHS v platnom znení, sa v rámci podrobností o územnej ochrane vymedzuje aj názov lokality, teda názov územia európskeho významu, ktoré má byť vyhlásené za chránené územie, všeobecný účel vyhlásenia chráneného územia a uvádza sa údaj o tom, akým spôsobom budú pre toto územie zavádzané a realizované ochranné opatrenia.

K § 2 a prílohe č. 2

Upravujú sa účel a predmet ochrany CHA Horný tok Výravy. CHA Horný tok Výravy je navrhovaný z dôvodu ochrany prioritného biotopu európskeho významu Ls 1.3 Jaseňovo-jelšové podhorské lužné lesy (* 91E0). Predmetom ochrany sú aj biotopy štyroch druhov živočíchov európskeho významu kunka žltobruchá (*Bombina variegata*), bobor vodný/bobor eurázijský (*Castor fiber*), kobyľka Štysova (*Isophya stysi*) a vydra riečna (*Lutra lutra*).

K § 3

Na celom území navrhovaného CHA Horný tok Výravy platí druhý stupeň ochrany podľa § 13 zákona.

K § 4

Účinnosť nariadenia vlády sa vzhľadom na predpokladanú dĺžku legislatívneho procesu a potrebnú levisvakačnú lehotu navrhuje na 1. august 2021.